

Asia: VN/23782/2023

Sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi alkoholilain 17 ja 26 §:n muutoksesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi alkoholilain 17 ja 26 §:n muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan alkoholijuomien vähittäismyyntiä koskevia säännöksiä muutettavaksi siten, että sallittaisiin luvanvaraiseen vähittäismyyntiin enintään 5,5 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävien alkoholijuomien lisäksi myös enintään 8,0 tilavuusprosenttia etyylialkoholia sisältävät käymisteitse valmistetut alkoholijuomat. Opetushallitus lausuu seuraavaa.

Opetushallitus esittää huolestuneisuutensa alkoholilain luonnoksen mukaisen muutoksen vaikutuksista lapsiin ja nuoriin.

Lausuntopyynnön kohteena olevassa hallituksen esityksen esivalmistelumuistiossa on tullut esille, että esitetyn muutoksen arvioidaan kasvattavan alkoholin kulutusta Suomessa (THL:n lausunto).

Kouluterveyskyselyn 2023 mukaan (THL tilastoraportti 48/2023, 21.9.2023) nuorten ja alaikäisten lasten alkoholijuomien käyttö on vähentynyt pitkän seuranta-ajan aikana. Tosihumalassa olleiden osuuden lasku on jatkunut ammatillisten oppilaitosten opiskelijoilla, mutta muissa oppilaitoksissa

opiskelevilla muutos on tasaantunut vuoden 2015 jälkeen.

Saatavuuden paranemisen on osoitettu lisäävän nuorten alkoholinkäyttöä.

Vuoden 2018 alkoholilakimuutoksen jälkeen nuorten kerralla juomat alkoholimäärät lisääntyivät erityisesti tytöillä. Opetushallitus on huolissaan lisääntyneen alkoholinkäytön vaikutuksista lasten ja nuorten koulu- ja opiskeluterveyteen ja koulupoissaoloihin.

Opetushallitus ilmaisee huolensa myös lasten vanhempien alkoholikäytön lisääntymisestä miedompien alkoholijuomien laajemman tarjonnan myötä. Vanhempien alkoholinkäytön vaikutukset lapsiin ovat pitkäkestoisia ja heijastuvat myöhemmällä iällä mielenterveys- ja päihdeongelmien sekä huono-osaisuuden riskeinä.

Alkoholilain muutoksen toimeenpanossa tulee huomioida, miten turvataan lasten ja nuorten suojeleminen alkoholilta ja alkoholinkäytön haitoilta. Lainmuutoksen myötä tulisi kiinnittää huomiota ennaltaehkäisevään päihdetyöhön kouluissa ja oppilaitoksissa sekä pohtia konkreettisia keinoja, joilla päihde- ja riippuvuustyö huomioidaan näkyvämmiin lasten ja nuorten keskuudessa.

Ruonala Heidi
Opetushallitus